

Ranking audytorów

GOSPODARKA → E3

Jedno wyzwanie goni kolejne

Ten rok miał być dla branży audytorskiej raczej spokojny. Już wiadomo, że będzie zupełnie inaczej.

RYNEK KAPITAŁOWY → E5

EY nadal wygrywa na giełdzie

Wiceliderem jest Deloitte, a trzecie miejsce przypada firmie KPMG. Tuż za nimi plasują się PwC i BDO.

TRENDY → E7

Konsolidacja szansą dla mniejszych firm

Restrykcyjne regulacje prawne i systematyczny wzrost kosztów działalności zachęcają audytorów do łączenia sił.

RANKING

KPMG zwycięzcą tegorocznego zestawienia

Na podium znalazły się również PwC oraz grupa EY. Dobrze wypadły firmy średniej wielkości.

MAREK GAJDIŃSKI
szef działu audytu
w KPMG w Polsce

KRZYSZTOF SZULDRZYŃSKI
partner w dziale audytu
w PwC Polska

ARTUR ŻWAK
partner w dziale audytu
w EY Polska

ADRIAN KARAS
partner w dziale audytu
w Deloitte w Polsce

ANDRE HELIN
prezes
firmy BDO

JAN LETKIEWICZ
partner zarządzający
w Grant Thornton

RANKING FIRM AUDYTORSKICH, DANE ZA 2019 R.

Poz. 2020	Poz. 2019	Audytor	Punkty	Przychody z czynności rewizji finansowej stacjonarych posiadawcą licencji opłaty z tytułu nadzoru (tys. zł)	Liczba czynności rewizji finansowej przeprowadzonych w 2019 r.	Liczba biegłych rewidentów z polskimi licencjami *	Zatrudnieni przy audycie (bez administracji)
1	2	KPMG, Warszawa	78,0	105 962	2 556	120	757
2	3	PwC, Warszawa	77,8	130 092	3 472	85	734
3	1	EY Polska, Warszawa	77,3	117 696	1 547	71	733
4	4	Deloitte Audit sp. z o.o., Warszawa	76,5	87 223	1 524	60	601
5	5	BDO sp. z o.o., Warszawa	73,6	27 327	1 089	21	110
6	6	Grant Thornton, Poznań	72,5	17 446	811	23	134
7	7	Grupa PKF Consult, Warszawa	72,2	13 163	590	15	153
8	8	Mazars w Polsce, Warszawa	69,8	16 127	276	15	94
9	10	Grupa UHY ECA, Kraków	66,0	8 773	743	14	94
10	9	Grupa HLB w Polsce ¹⁾	65,5	5 337	285	14	49
11	11	Rödl & Partner sp. z o.o., Warszawa	65,2	11 265	287	16	61
12	18	Grupa Gumutka, Katowice	61,5	2 914	255	10	40
13	20	Grupa Pol-Tax sp. z o.o., Warszawa	61,1	4 808	504	15	117
14	14	Rewit, Gdańsk	60,4	3 273	214	9	40
15		Grupa Pro Audit sp. z o.o., Kraków ²⁾	60,1	3 503	190	10	43
16	27	Grupa KPW sp. z o.o., Łódź ³⁾	59,9	3 006	386	7	47
17	40	TPA sp. z o.o. sp.k., Poznań ⁴⁾	58,3	4 895	150	8	54
18	12	Grupa CSWP, Warszawa ⁵⁾	58,0	3 125	178	6	26
19	19	KPFK dr Piotr Rojek sp. z o.o., Katowice	56,9	2 500	237	8	25
20	16	4Audit sp. z o.o., Poznań	56,7	4 207	468	7	38

Źródło: ankiety, wyliczenia własne; * biegli rewidentzi zatrudnieni na umowę o pracę w tym także wspólnicy i komandytariusze

1) w skład grupy wchodzi: HLB M2, AVANTA Audit, Getsix

2) w skład grupy wchodzi: Pro Audit sp. z o.o.; Advantim sp. z o.o.

3) w skład grupy wchodzi: KPW Audit sp. z o.o., KPW Audit sp. z o.o.

4) w skład grupy wchodzi: TPA sp. z o.o. sp.k., Moore Stephens Central Audit sp. z o.o.

5) w skład grupy wchodzi: CSWP Audit sp. z o.o. sp.k.; CSWP sp. z o.o. sp.k.

KATARZYNA KUCHARCZYK

Za nami XIX edycja rankingu audytorów. Jak co roku zwycięzców wyłoniliśmy na podstawie nadesłanych ankiet. Walka o pozycję w zestawieniu w tym roku była bardzo zacięta: o poszczególnych miejscach decydowały ułamki punktów. Natomiast skład pierwszej dziesiątki jest taki sam jak przed rokiem.

NAPISZ DO NAS

Andrzej Krakowiak
redaktor prowadzący
a.krakowiak@rp.pl

Liderzy pod lupą

KPMG już wielokrotnie wygrywało w rankingu „Rzeczpospolitej”. Teraz przejęło pałeczkę lidera od zeszlórocznego zwycięzcy, czyli od firmy EY. Na drugie miejsce awansowało PwC. Firmie pomógł w tym mocny wzrost przychodów i zatrudnienia. Te pozycje urosły również w KPMG, które dodatkowo może się pochwalić największą liczbą biegłych rewidentów z polskimi licencjami (uwzględnionymi w sprawozdaniu do PIBR). Trzecie miejsce w rankingu przypadło wspomnianej już firmie EY, a za nią uplasowało się Deloitte.

Tegoroczny zwycięzca ma za sobą udany rok. Nie ukrywa jednak, że 2020 dla całej branży audytorskiej nie będzie łatwym okresem. – Potrzeba wiele wysiłku i determinacji, by

w sytuacji szybko zmieniających się warunków zewnętrznych i ogromnej niepewności odpowiednia wysoka jakość badania sprawozdania finansowego została utrzymana – mówi Marek Gajdziński, szef działu audytu w KPMG.

Co ciekawe, miejsca od czwartego do ósmego przypadły dokładnie tym samym podmiotom co przed rokiem. Odpowiednio są to: wspomniane już Deloitte Audit, BDO, Grant Thornton, Grupa PKF Consult i Mazars. Natomiast lokatami zamieniły się firmy zamykające pierwszą dziesiątkę, czyli UHY ECA (teraz jest 9.) oraz HLB (10.).

Niezaprzeczalna jest dominacja wielkiej czwórki, czyli grup Deloitte, EY, KPMG i PwC. Jednak firmy średniej wielkości systematycznie umacniają swoją pozycję. To właśnie w tej

grupie mamy liderów pod względem dynamiki zeszlórocznych przychodów. Rosnące znaczenie firm średniej wielkości widać również w naszym rankingu: od wielkiej czwórki dzieli je stosunkowo niewielki dystans – pod względem punktów, bo oczywiście skalę biznesu mają zdecydowanie mniejszą.

Dobrze pokazują to dane dotyczące przychodów wielkiej czwórki. Jeśli za rynek przyjmiemy 100 proc. obrotów wypracowywanych przez firmy audytorskie, które wzięły udział w naszym rankingu, to aż 85 proc. udziałów przypada na cztery największe podmioty. Oznacza to wzrost o 1 pkt proc. w stosunku do roku wcześniejszego. Nieco mniejszą dominację wielkiej czwórki mamy natomiast w samym segmencie audytu. Nie powin-

no to dziwić, ponieważ gros przychodów największych grup audytorskich pochodzi nie z badania sprawozdań finansowych, ale ze świadczenia usług doradczych.

Biznes z ludzką twarzą

Nasz ranking bazuje na twardych, policzalnych danych, ale przecież nie wszystko da się zmierzyć. Jednym z takich obszarów jest działalność prospołeczna. Jak się okazuje, nie brakuje w Polsce firm audytorskich, które prowadzą fundacje, pomagają lokalnym społecznościom i organizują akcje charytatywne. Warto to docenić. W tegorocznej edycji badania o swojej działalności prospołecznej poinformowały takie firmy jak: Agencja Biegłych Rewidentów Tax-2,

Grupa Pro Audit, Ecovis System Rewident, Firma Audytorska Interfin, EY Polska, KPMG, Audit and Tax Group, HLB Poland, UHY ECA, Morison Finansista Audit, PwC, Polska Kancelaria Audytorska oraz Polinvest-Audit.

Skala działalności prospołecznej poszczególnych firm jest oczywiście różna. Te mniejsze wspierają z reguły jedną fundację lub stowarzyszenie. Z kolei w przypadku większych podmiotów lista realizowanych inicjatyw bywa całkiem długa. I tak na przykład PwC wymienia m.in. Fundację Polsat, Powiślańską Fundację Społeczną, Fundację Hospicjum Onkologiczne św. Krzysztofa czy też Federację Polskich Banków Żywności.

dokończenie → E2

GOSPODARKA

Jedno wyzwanie goni kolejne

Ten rok miał być dla branży audytorskiej raczej spokojny. Już wiadomo, że będzie zupełnie inaczej. Koronawirus diametralnie zmienił rzeczywistość biznesową.

KATARZYNA KUCHARCZYK

Z zawodu na przestrzeni ubiegłego roku odeszło 720 osób, a dołączyło 150 – podaje Polska Izba Biegłych Rewidentów. Wielu specjalistów wybiera inną ścieżkę zawodową: głównych księgowych, członków zarządów, dyrektorów finansowych. Coraz mniejsza liczba firm działających w branży audytorskiej i systematyczny spadek zainteresowania zawodem to tylko niektóre z efektów trudnej sytuacji, z jaką w ostatnich latach muszą się mierzyć biegli rewidentzi. Najpierw narzekali na niskie ceny usług i wyniszczającą walkę cenową. Potem przyszedł czas na rewolucyjne zmiany w przepisach. Dziś już wiadomo, że 2020 też przyniesie ogromne wyzwania.

- Aktualna sytuacja na rynku audytorskim jest ściśle powiązana z sytuacją na świecie oraz w kraju wynikającą z pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Audytorzy mierzą się z nowymi dodatkowymi wyzwaniami w zakresie oceny kontynuacji działalno-

ści i kondycji badanych firm i w konsekwencji wpływu rezultatów epidemii koronawirusa na sprawozdania finansowe – komentuje Adrian Karaś, partner zarządzający w dziale audit & assurance Deloitte.

To nie koniec zmian

Terminowe i prawidłowe badanie sprawozdań za 2019 rok rzeczywiście jest nie lada wyzwaniem. - Wymaga elastyczności, szybkości w podejmowaniu decyzji i dostosowania narzędzi i działań dla obu stron umów o badanie. Firmy audytorskie muszą też myśleć o minimalizacji ryzyka (zwłaszcza kredytowego i płynności) oraz o jak najbezpieczniejszym przeprowadzeniu swojej działalności przez okres zawirowań. Zarówno w okresie krótkoterminowym – bezpośredniego trwania pandemii – jak i długoterminowym, czyli w okresie występowania skutków gospodarczych – podkreśla Katarzyna Szaruga, partner w UHY ECA.

Dodaje, że nowością, a także niewiadomą dla audytorów w 2020 r. są oczekiwania, plany i wytyczne współpracy w zakresie przeprowadzania kontroli przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego, czyli nowy organ nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi. Znacznie szerszy, bardziej pracochłonny i wymagający dostosowania w firmach audytorskich jest też zakres informacji przekazywanych nadzorczy.

- Kolejnym wyzwaniem jest przygotowywanie się do audytów przeprowadzanych za 2020 r., gdzie skonsolidowane roczne sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych, dopuszczonych do obrotu na rynkach regulowanych UE muszą być sporządzane w postaci elektronicznej w formacie XBRL – podsumowuje Szaruga.

Przedsiębiorstwa mają sporo wątpliwości i pytań w związku z nowym formatem sprawozdań. Zgodnie z informacjami upublicznionymi przez Komisję Nadzoru Finansowego, do przekazywania raportów rocznych w nowym

Pandemia koronawirusa kompletnie zmieniła biznesowy krajobraz

formacie będzie wykorzystywany dotychczasowy system ESPI, który zostanie do tego przystosowany. Jesienią mają ruszyć jego testy.

Walka o pracownika

Z kolei Izabela Kuśmierz-Latała, prezes firmy Crowe w Polsce, podkreśla, że obecnie wyzwaniem pozostaje utrzymanie właściwej rentowności, co wymusza na audytorach poszukiwanie nowych sposobów realizacji badań przy

wykorzystaniu nowoczesnych technologii. - Odpowiednia kombinacja takich narzędzi pozwala na właściwą alokację talentów – uważa przedstawicielka Crowe. Na kwestie pracownicze uwagę zwraca też Monika Kaczorek, partner i wiceprezes Mazars Audyt.

- Pozyskiwanie i utrzymanie pracowników jest wyzwaniem. Branża od kilku lat traci na atrakcyjności ze względu na coraz wyższe wymogi dokumentacyjne i proceduralne oraz zwiększanie kar i sankcji. Czynniki te w istotny sposób

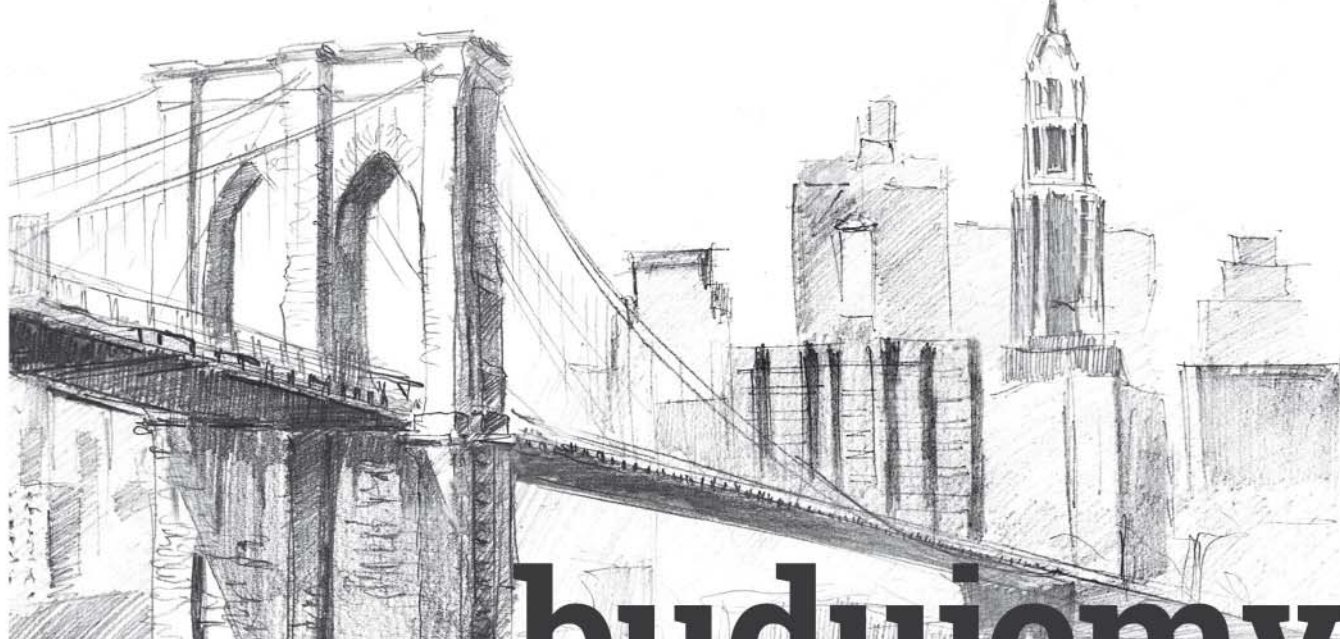
zwiększają koszty firm audytorskich, a na dzień dzisiejszy nie wiadomo, czy zwiększyły jakość sprawozdawczości finansowej – podkreśla.

Jak obecnie kształtuje się zatrudnienie w firmach audytorskich, które wzięły udział w rankingu? W sumie w pozycji „zatrudnieni przy audycie” (bez administracji) mamy ponad 4,6 tys. osób – czyli więcej niż rok wcześniej (4,4 tys.). Widać wzrost zatrudnienia w wielkiej czwórce. Zatrudnia w sumie w działach audytu nieco ponad 2,8 tys. osób. To więcej niż rok wcześniej, ale wyżka nie jest imponująca – w ubiegłorocznym rankingu na cztery największe firmy przypadało 2,7 tys. pracowników, a rok wcześniej niespełna 2,5 tys.

Zdecydowanie większe liczby otrzymamy, jeśli policzymy zatrudnionych ogółem. Na wszystkie ankietowane firmy przypada łącznie ponad 13 tys. osób. To o 8 proc. więcej niż rok wcześniej. Liderem jest grupa Deloitte, która na koniec 2019 r. dawała pracę niemal trzem tysiącom osób.

W zestawieniu szans dla branży i wyzwań przed jakimi stoi, obecnie zdecydowanie przeważają te drugie. To nie znaczy, że sektor nie ma perspektyw wzrostu: na usługi dobrych audytorów zawsze będzie popyt. Szczególnie w trudnych czasach. /©

REKLAMA BB5917

budujemy zaufanie

Audyt finansowy

Doradztwo podatkowe i rachunkowe

Doradztwo gospodarcze

Wsparcie nadzoru właścicielskiego

4audyt.pl

w audycie

We are part of TGS Global, the new international accounting network that is removing international boundaries.

TRENDY

Od nowych technologii nie ma już odwrotu

Usługi coraz mocniej opierają się na specjalistycznym oprogramowaniu, analizie big data i sztucznej inteligencji.

KATARZYNA KUCHARCZYK

97 proc. Polaków uważa, że nowe technologie są potrzebne, a ponad 90 proc. dostrzega ich kluczową rolę w rozwoju polskiej gospodarki – wynika z raportu Fundacji Digital Poland i PwC. Jednak na drugim biegunie mamy dane, które świadczą o tym, że technologie traktujemy wybiórczo, a grono sceptyków jest całkiem spore. Podróż autobusem bez kierowcy skłonne jest odbyć niecałe 29 proc. Polaków. Niewiele więcej chciałoby podczas operacji, zamiast chirurga mieć robota.

Audyty po nowemu

O ile zwykli obywatele mogą sobie pozwolić na ten sceptycyzm, o tyle przedsiębiorstwa nie mają wyboru. Bez wdrożenia nowych rozwiązań przegrają z konkurencją i po prostu wypadną z rynku. Nic więc dziwnego, że fala cyfryzacji przelewa się praktycznie przez każdą branżę. Usługi z zakresu finansów i audytu nie są wyjątkiem.

Jedną z podstawowych kwestii w trakcie badania sprawozdań finansowych jest m.in. rozpoznanie procesów występujących w działalności danej jednostki, sposobu pomiaru kosztów tych procesów czy też wytwarzanych akty-

wów oraz pozyskanych źródeł finansowania. Tak więc firmy audytorskie muszą być technologicznie przygotowane do tego, żeby móc ściągać i przetwarzać określone ilości zbiorów danych – mówi Rafał Barycki, partner PKF Consult. Dodaje, że zdalne wykonywanie audytu w dużym zakresie jest możliwe. Nie wiąże się jednak jeszcze w istotnym zakresie z automatyzacją i sztuczną inteligencją. Nadal

90 proc.

Polaków widzi kluczową rolę nowych technologii w rozwoju polskiej gospodarki

to pracownicy firm audytorskich dokonują poboru prób ze zbiorów danych, przetwarzają je, analizują i wnioskuje.

Cyfryzacja pod lupą

Przedsiębiorstwa, które wdrażają w dziale finansów i w obszarze operacyjnym nowe technologie, zwiększają roczne zyski o 80 proc. szybciej – wynika z badania Enterprise Strategy Group i Oracle. Podmioty, które używają nowych technologii, odnotowują

też inne, wymierne korzyści. Na przykład liczba błędów w działach finansów zmniejsza się średnio o 37 proc. Aż 83 proc. ankietowanych menedżerów uważa, że w ciągu pięciu lat sztuczna inteligencja całkowicie zautomatyzuje procesy zamykania okresów finansowych. Badanie przeprowadzono z udziałem 700 menedżerów z 13 krajów.

Pytanie jednak, czy te dane pasują do realiów polskiej gospodarki, w której dominują małe i średnie przedsiębiorstwa. Zakup zaawansowanego oprogramowania dla wielu z nich to abstrakcja. Niemniej digitalizacja w rodzimych firmach przyspieszyła. Potwierdzeniem tego jest chociażby fakt, że z systemów ERP (wspierających zarządzanie zasobami) w segmencie średnich firm korzysta już ponad połowa przedsiębiorców. To blisko dwa razy więcej niż sześć lat temu.

Od technologii nie ma odwrotu. PwC podaje, że maszyna jest w stanie przeanalizować stustronicowy kontrakt w kilka sekund, podczas gdy szybko czytający człowiek potrzebuje na to co najmniej czterech godzin. Roboty mogą pracować dłużej, wymagając minimalnego nadzoru. Mają też mniejszy margines błędów, co pozwala zwiększyć efektywność i ograniczyć straty. /©

OPINIE

KRZYSZTOF SZUŁDRZYŃSKI

partner zarządzający w dziale audytu i usług doradczych w PwC Polska

Obecna sytuacja to czas niepewności dla wielu biznesów i całych gospodarek. Sytuacja jest trudna także dla służb finansowych przygotowujących sprawozdania i dla audytorów, którzy muszą je zbadać. W PwC zatrudniamy sześć tysięcy osób od ponad trzech tygodni pracujących zdalnie. W ten sposób przeprowadzamy także większość audytów i musimy powiedzieć, że jesteśmy dumni z tego, jak szybko i sprawnie udało nam się dostosować w tak dużej skali do nowej rzeczywistości. Oczywiście pojawiają się wyzwania. Na pewno badanie sprawozdań finansowych w takiej rzeczywistości jest nie tylko trudniejsze, ale też bardziej czasochłonne. W czasach kryzysu znacznie rośnie ryzyko zniekształcania sprawozdań finansowych. To oznacza wzrost ryzyka dla audytora, a dla spółek i akcjonari-

MAREK GAJDZIŃSKI

partner, szef działy audytu w KPMG w Polsce

W dobie Covid-19 współpraca pomiędzy firmą audytorską a badaną jednostką nabiera innego wymiaru. Dotyczy to kwestii technicznych związanych ze sposobem komunikowania, ale przede wszystkim oceny, w jaki sposób pandemia i wprowadzone obostrzenia w handlu, usługach i przemysłach wpływają na badane sprawozdanie finansowe i opinię biegłego. Na pierwszy plan wysuwa się ocena zdolności do kontynuacji działalności, a także potrzeba zapewnienia odpowiednich ujawnień. Czytając sprawozdanie finansowe, inwestor nie jest obecnie zainteresowany zdarzeniami, które miały miejsce w spółce w 2019 roku, lecz – jak nigdy dotąd – informacjami na temat jej przyszłości: jaka jest skala wpływu pandemii na sytuację finansową, w jaki sposób i jak długo jest w stanie przetrwać, czy

ROMAN SEREDYŃSKI

partner zarządzający w UHY ECA

Sam fakt, że praca audytorów może być wykonywana bez zakłóceń, nie oznacza, że tak jest w innych gałęziach biznesu. Scenariusz, który w mojej ocenie jest dzisiaj najbardziej prawdopodobny, to taki, że audytorzy wykonają swoją pracę i wystawią faktury za zrealizowane usługi, co spowoduje wykazanie przychodów ze sprzedaży usług. Niestety, trudniej będzie uzyskać pozytywny cash flow za wykonaną pracę. Nasi klienci reprezentują różne branże, łącznie z tymi, które zostały dotknięte w sposób bezpośredni przez pandemię, m.in. sprzedaż w galeriach handlowych czy turystyka. Na dzień dzisiejszy szacuję, że 10–20 proc. naszych przychodów będzie płaconych z bardzo dużym opóźnieniem lub też nie będzie zapłaconych nigdy ze względu na zagrożenie bankructwa lub restrukturyzacji. Dodatkowo chciałbym podzielić

ŁUKASZ MOTAŁA

prezes firmy 4Audyty

Poza dominującym obecnie zagadnieniem wpływu pandemii na możliwość kontynuacji działalności przez podmioty gospodarcze wyzwaniem jest co najmniej kilka. Istotnym problemem wydaje się ciągle stosunkowo mała świadomość roli i odpowiedzialności audytora zarówno wśród wspólników, jak i członków zarządów i organów nadzoru podmiotów podlegających badaniu. Fakt ten często utrudnia właściwą komunikację pomiędzy audytorem a osobami zarządzającymi i nadzorującymi jednostką, a to właśnie odpowiednia komunikacja jest jednym z czynników, od których w istotny sposób zależy jakość badania. Często brak zrozumienia istoty prac audytora, jego roli, a także szeregu zagrożeń, jakie mogą nieść ze sobą zarówno wadliwe księgi rachunkowe, jak i prezentacja w sprawozdaniu finansowym

szy tym bardziej potrzebę upewnienia się, że mają dobrego audytora. Pewnie trudno doszukiwać się jakichś pozytywnych aspektów obecnej sytuacji, ale jestem pewien, że z perspektywy całej gospodarki spowoduje ona przyspieszenie automatyzacji oraz zmianę sposobu działania w wielu branżach, znacznie popularyzując pracę zdalną, wykorzystywanie nowych narzędzi i technologii. Wierzę, że w branży audytorskiej w ciągu kilku lat wszelkie rutynowe czynności zostaną zautomatyzowane, a praca ludzka będzie się koncentrowała na obszarach wymagających profesjonalnego osądu i oceny ryzyka. Zresztą z roku na rok widzimy ogromny postęp w tym zakresie, stosując już w PwC narzędzia wykorzystujące sztuczną inteligencję w pracach audytorskich. Szczególnie w tych trudnych czasach ważna dla naszej branży będzie stabilność przepisów i silny regulator, prowadzący dialog z branżą i dbający o jej rozwój w najlepszym interesie rynku finansowego. Cieszy zmianą stanowiska w zakresie wyjątkowo restrykcyjnych – i jak się okazało, szkodliwych dla rynku – przepisów o najkrótszym w UE okresie rotacji audytora. /©

i jakie będą długofalowe skutki dla jej biznesu. Niezmiernie ważną staje się otwarta i rzetelna komunikacja z zarządkiem, a w spółkach publicznych olbrzymią rolę pełnią w tym procesie komitety audytu. Nadzwyczajna sytuacja uwypukla także wady obecnych regulacji dotyczących badań jednostek zainteresowania publicznego w Polsce na tle innych europejskich krajów, w szczególności dotyczy to przyjętego w 2017 r. skrajnie krótkiego maksymalnego okresu rotacji audytora – pięć lat (na szczęście specustawa to już poprawiła) oraz zakazu świadczenia innych usług przez audytora – teraz wyraźnie widać, że niezwykle skromna biała lista usług wymaga rozszerzenia. Usługi takie jak szkolenia z nowych regulacji, ocena ich wpływu na biznes jednostki czy sprawdzenie zgodności przygotowywanych wniosków i formularzy w ramach przepisów tarczy antykryzysowej mogłyby być z powodzeniem świadczone przez audytora JZP, bez wpływu dla JZP sposobu, biorąc pod uwagę dostępność audytora i jego dogłębną wiedzę na temat działalności jednostki. /©

się moimi obserwacjami dotyczącymi tego, w jaki sposób radzimy sobie w praktyce przy wykonywaniu audytu w systemie pracy zdalnej. Jeden z naszych partnerów ostatnio powiedział mi o swoim pomysłach. Pracując z domu, jest przez cały czas ubrany w garnitur i ma zawiązany krawat. Dlaczego? Ponieważ do momentu, w którym pracował ubrany w domowy dres, uległ częstym pokusom oderwania się od pracy lub nawet drzemki. Od chwili, kiedy zaczął na czas pracy wkładać garnitur – nie wyobraża sobie, jak można by się położyć na kanapie – przez co jest bardziej efektywny. Ja z kolei ze względu na fakt posiadania karty dużej rodziny, co oznacza trójkę biegających po domu dzieci, nie miałem problemu z drzemką, ponieważ dzieci na nią i tak nie pozwalają. Jednocześnie miałem jednak kłopot z koncentracją, bo w domu było ciągle głośno. Aż w końcu wpadłem na pomysł wykorzystania mojej przyczepy kempingowej, która stoi tuż obok domu i jest w zasięgu sieci wi-fi. Podłączyłem do przyczepy prąd, jak na kempingu i nawet do lata wytrzymam, bo przyczepa jest klimatyzowana na okoliczność podróży do ciepłych krajów. /©

niezetelnych danych, przyczyniają się też do presji na wynagrodzenia dla firm audytorskich. Od lat można zauważyć na rynku taką tendencję, że spora część podmiotów podlegających badaniu chce „przeżyć przez audyt jak najmniejszym kosztem”, w tym też jak najmniejszym kosztem finansowym. Kolejnym wyzwaniem jest sprostanie oczekiwaniom dynamicznie rozwijającej się rzeczywistości gospodarczej oraz nowym uregulowaniom nieustannie nakładanym przez ustawodawcę i inne organy. Wymaga to od audytorów ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji nie tylko w obszarze rachunkowości, rewizji i podatków, ale również w zakresie szeroko rozumianego prawa, controllingu, informatyki i innych dziedzin, w których działają podmioty obsługiwane przez biegłego rewidenta. Nie trzeba przy tym dodawać, że dodatkowym wyzwaniem staje się także zatrudnianie nowych pracowników, którzy posiadaliby tak szerokie kompetencje. Zdecydowanie koszty firm audytorskich rosną. Prawdopodobnie trend ten będzie się utrzymywał w najbliższej przyszłości, choć trudno coś prognozować w tak niepewnej sytuacji związanej z koronawirusem. /©

REKLAMA 885841

Why us:

- pozycja w branży: od lat w pierwszej dziesiątce najlepszych firm audytorskich,
- doświadczenie: obsługa dużych podmiotów i grup, w tym GPW i TFI,
- zasięg: ogólnopolski i międzynarodowy,
- kompleksowość: audyt, outsourcing, doradztwo prawno-podatkowe.

About us:

- 6 biur w Polsce, m.in. Warszawa, Kraków, Poznań, Wrocław czy Zabrze,
- globalny zasięg obejmujący ponad 100 krajów,
- ponad 8000 specjalistów w międzynarodowej sieci,
- ponad 500 zbadanych jednostek w 2019 roku.

sprawdź nas

www.uhy-pl.com

An independent member of UHY International

Helping you prosper

ROZMOWA

Biegli rewidenci w nowej, trudnej rzeczywistości

Wszyscy zdawali sobie sprawę z zagrożenia epidemią koronawirusa, ale nikt nie był w stanie przewidzieć jego skali. A jest ona olbrzymia – mówi **Andre Helin**, prezes firmy BDO.

KATARZYNA KUCHARCZYK

Jak na rynek audytu wpłynie trwająca pandemia?

Sytuacja na rynku audytu w Polsce i na świecie jest zbliżona, jeśli mówimy o pandemii koronawirusa. Wszyscy zdawali sobie sprawę z zagrożenia, ale nikt nie był w stanie przewidzieć jego skali. A jest ona olbrzymia. Dziś wszyscy wiemy, że czeka nas kryzys, a nawet recesja. Sytuacja wielu przedsiębiorstw się zmieni, co będzie miało przełożenie na wyniki finansowe, a więc i sprawozdania tych firm. Doskonale zdają sobie sprawę z tego instytucje odpowiedzialne za audyt, zarówno polskie, jak i zagraniczne. Biegli rewidenci na bieżąco otrzymują wytyczne – np. z PANA, KEONA, UKNF – jaki wpływ Covid-19 będzie miał na badanie sprawozdań i na co należy zwrócić uwagę. Również ustawodawca wychodzi naprzeciw, przesuwając terminy na dopełnienie pewnych obowiązków sprawozdawczych.

W ostatnich kilkudziesięciu miesiącach rynek audytu przechodził liczne zmiany legislacyjne. Czy największe z nich już się przetoczyły i najbliższe lata będą w miarę spokojne?

Prawdą jest, że tylko w ciągu ostatnich trzech lat mieliśmy dwie zmiany ustawy o firmach audytorskich i biegłych rewidentach, regulacje AML i RODO, kilkanaście zmian w prawie podatkowym, a do tego dochodzą jeszcze zmiany w innych przepisach, mających znaczenie dla pracy biegłych rewidentów, takie jak zmiany w KSH, dyrektywach regulujących działalność rynku kapitałowego itp.

Wśród znaczących nowości należy też wymienić organ kontrolujący pracę biegłych – Polską Agencję Nadzoru Audytowego – która według

obowiązujące regulacje, odnoszę wrażenie, iż jedynym środkiem zaradczym ustawodawcy w tym zakresie są uciążliwe kary finansowe, które mogą być nakładane zarówno na firmy autorskie, jak i biegłych rewidentów. Idealnym przykładem jest najdłuższy art. 182 ustawy zawierający aż 28 punktów z wykazem naruszeń podlegających karze dyscyplinarnej i finansowej. Ustawa nie zawiera natomiast żadnych elementów wspierających edukację biegłych rewidentów.

Czy koszty ponoszone przez firmy audytorskie wciąż rosną, czy już się ustabilizowały?

Ustawa nakłada duże obciążenia finansowe na firmy audytorskie. Przykładowo ustawa operuje roczną opłatą procentową od rocznych przychodów osiągniętych z czynności rewizyjnych i usług pokrewnych. Przyjmijmy roczną opłatę w wysokości 2,5–3 proc. oraz fakt, że kontrola według założeń będzie realizowana średnio raz na trzy lata – prosta matematyka wskazuje, że kontrola będzie kosztowała daną firmę audytorską średnio 9 proc. rocznych przychodów, co z kolei oscyluje pomiędzy 50–80 proc. rocznego zysku przeciętnej firmy audytorskiej.

Może ustawodawca zakłada, że firmy audytorskie stać na ponoszenie takich opłat?

Problem w tym, że sytuacja finansowa większości firm audytorskich jest słaba. Są one małe, są trudności z pozyskaniem wykwalifikowanej kadry i trudno im wygrać chociażby z konkurencją oferującą outsourcing usług księgowych. Zwłaszcza w sytuacji, gdy firmy outsourcingowe nie podlegają takim wymogom jakościowym i regulacyjnym, jak firmy audytorskie. Parę lat temu na zlecenie Banku Światowego

opinia publiczna nie znamy jej szczegółów i bliższych okoliczności.

Mogę jedynie stwierdzić, że postępowanie toczy się już prawie dwa lata i jak dotąd nikt nie postawił zarzutów prawnych audytorowi. Pochopne wypowiedzi co do oceny audytora mogą za sobą pociągać odpowiedzialność cywilnoprawną, ale na pewno nie służą sprawie.

To kto ponosi odpowiedzialność?

Odpowiedzialność za sprawozdanie finansowe ponosi zarząd wspólnie z radą nadzorczą. Interesująca jest rola rady w kontekście jej odpowiedzialności wobec akcjonariuszy. Bo to właśnie RN jest organem, który zgodnie z kodeksem spółek handlowych ma być gwarantem akcjonariuszy, że sprawozdanie sporządzone przez zarząd jest prawidłowe.

To dlaczego żądania kierowane są do audytora, a nie w stronę władz spółki?

Firma audytorska ponosi oczywiście odpowiedzialność zarówno wobec badanej spółki i jej akcjonariuszy, jak i osób trzecich korzystających ze sprawozdań finansowych. Nie jest jednak tajemnicą, że firma audytorska – szczególnie ta większa – ma znacznie wyższe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej niż zarząd lub członkowie rady nadzorczej, co nierzadko skłania akcjonariuszy do składania

”

Czeka nas kryzys, a nawet recesja. Sytuacja wielu przedsiębiorstw się zmieni, co będzie miało przełożenie na ich wyniki

pandemii, jest możliwy do zaimplementowania również w pracy audytora?

Nowe technologie w audycie nie są żadną nowością. Od kilku lat wiele czynności przeprowadza się z wykorzystaniem narzędzi IT, choćby do przesyłania i przechowywania dokumentacji. Wszystko po to, aby badania mogły być bardziej dokładne, przebiegały sprawniej i w jak najmniejszym stopniu angażowały pracowników przedsiębiorstwa. Nowością, która pojawiła się w pracy biegłych rewidentów w związku z koronawirusem, jest całkowita praca zdalna z klientem. To wiąże się z pewnymi zagrożeniami, jak np. trudnościami ze sprawdzeniem rzetelności dokumentów lub informacji otrzymywanych od klienta. Praca zdalna w audycie działa do pewnego stopnia. Jednak kontakt osobisty z klientem i praca w jego siedzibie na razie są ważnym elementem badania. Gdy pandemię uda się wygasić, przyjdzie czas na analizę co można lub warto zmienić w systemie pracy audytorów.

Wraca pan wielokrotnie do potrzeby edukacji...

To moja mantra od lat. Zawód ten jest nierozłącznie związany z stałym doskonaleniem zawodowym i dzieleniem się pozyskaną wiedzą. Z tej właśnie przyczyny wszystkie kraje, w których funkcjonuje instytucja biegłego rewidenta, w tym Polska, nakładają na firmy audytorskie obowiązek kształcenia biegłych rewidentów. Żadna instytucja państwa nie dokłada do tego złotówki. Proces kształcenia w firmie audytorskiej osób z dyplomem magistra, zanim osiągną tytuł biegłego rewidenta, trwa zazwyczaj od 3 do 5 lat. Ważne jest zatem, aby w firmach audytorskich była możliwość akumulacji zasobów finansowych. Bez nich nawet największe kary nie zapewnią wysokiej jakości usług, a w konsekwencji bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. /©

” Ustawodawca drastycznie zwiększa zakres obszarów podlegających kontroli i systematycznie nakłada coraz większe koszty na firmy audytorskie

założeń do ustawy szybko się rozrośnie do organizacji większej niż 99 proc. firm audytorskich operujących na rynku i z rocznych budżetów mogącym konkurować z największymi firmami audytorskimi w kraju.

Wzrost regulacji ma swoje uzasadnienie i jest widoczny także w innych krajach UE. Jednak moja obawa nie sprowadza się tutaj do dyskusji o potrzebie ostrzejszych czy szerszych wymogów prawnych, ale bardziej do formy i zakresu działania regulacji.

Jak zatem sprawdza się nowy model nadzoru nad rynkiem?

Głównym uzasadnieniem do dwukrotnej zmiany ustawy o firmach audytorskich była troska ustawodawcy o jakość usług i bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Jednak, czytając

dokonano analizy firm audytorskich i rynku, na którym funkcjonują. Wyniki pokazały, że sytuacja cztery, pięć lat temu była dramatyczna, a niewiele wskazuje, aby w ostatnich latach znacząco się poprawiła. Co więcej, skutki pandemii odczuwają także firmy audytorskie. Te mniejsze może ona wręcz wyeliminować z rynku. Niewykluczone, że pandemia spowoduje, że po raz kolejny trzeba będzie przeanalizować formę i wielkość opłat pobieranych od firm audytorskich.

Może ostatnie zmiany w przepisach regulujących zawód biegłego rewidenta to efekt afery GefBacku? Spółka wystąpiła z żądaniem wypłaty odszkodowania od firmy audytorskiej w wysokości ponad 300 mln zł.

Nie mogę komentować tej konkretnej sprawy, bo ani ja, ani

roszczeń szybciej wobec audytora niż wobec zarządu i rady.

Czy nie uważa pan, że sprawa GefBacku pokazuje jak istotną jest rolę audytora, aby takie sytuacje nie miały miejsca?

Na pewno cała sprawa podkreśla rolę instytucji, jaką jest biegły rewident. Corocznie badane są dziesiątki tysięcy sprawozdań finansowych. Ustawodawca drastycznie zwiększa wymogi i zakres obszarów podlegających kontroli i nakłada coraz większe koszty na firmy audytorskie.

Najlepszym środkiem zaradczym jest doskonalenie zawodowe biegłych rewidentów, rad nadzorczych i komitetów audytu. Niestety, wyższe koszty działalności i opłaty, a także kary administracyjne uiszczane przez firmy audytorskie nie służą temu celowi. Potrzebny jest inny, niż kary, mechanizm motywujący firmy do doskonalenia zawodowego i zwiększenia atrakcyjności zawodu.

Czy obecny model pracy zdalnej, tak powszechny z uwagi na trwającą

CV

Andre Helin to prezes firmy BDO. Doradca, wykładowca, autor podręczników i publikacji stanowiących standard w polskiej rachunkowości. Doktor nauk ekonomicznych w zakresie zarządzania. Jeden z nielicznych w Polsce ekspertów posiadających uprawnienia biegłego rewidenta w dwóch krajach. Ma wieloletnią praktykę we współpracy z instytucjami finansowymi, krajowymi i zagranicznymi grupami kapitałowymi, spółkami giełdowymi i przedsiębiorstwami rodzinnymi. Doradzał Radzie Polityki Pieniężnej i prezesowi NBP w zakresie zastosowania MSR w instytucjach finansowych. ■

MATERIAŁ POWSTAŁ
WE WSPÓŁPRACY Z FIRMĄ BDO

WYNIKI FINANSOWE

Audytorzy podkreśliли tempo

Branża wypracowała w ubiegłym roku rekordowo wysokie przychody. Najmocniej urosły firmy średniej wielkości.

KATARZYNA KUCHARCZYK

W 2019 r. firmy działające na rynku audytu świadczyły usługi o wartości przekraczającej 3,95 mld zł. To o 14 proc. więcej niż w 2018 r. Dynamika jest wyższa niż w ubiegłorocznym rankingu, kiedy to rynek urosł o 11 proc. W tegorocznej edycji zestawienia przychody zwiększyły 80 proc. ankietowanych firm.

4 mld zł

wyniosły w zeszłym roku łączne przychody wszystkich ankietowanych firm

16 proc.

o tyle zwiększyły się w 2019 r. łączne przychody z audytu. Przekroczyły poziom 900 mln zł

największymi, nie więcej niż dziesięć średniej wielkości firm, które są w stanie obsłużyć jednostki z tego segmentu – podkreśla Piotr Woźniak, partner zarządzający w UHY ECA.

jedną czwartą całego tortu. Warto odnotować imponującą dynamikę przychodów – najwyższą z grona firm z wielkiej czwórki. Przychody PwC zwiększyły się aż o 21 proc. Bardzo dobrze wypadł też EY, rosnąc o 16 proc.

czącego rozwoju, niekoniecznie będąc dużą firmą – mówi Mirosław Kośmider, partner Pro Audit.

Na uwagę zasługują też wysokie wzrosty łącznych przychodów firm, takich jak m.in. TPA, UHY ECA, Mazars, Grant Thornton, PKF Consult, RSM czy BDO.

Generalnie na wzrost przychodów audytorzy narzekać nie mogą. Nie można jednak z tego wnioskować o świetnej kondycji finansowej branży: otwarte pozostaje bowiem pytanie, w jakim stopniu wzrosły koszty. Istnieje obawa, że w przypadku niejednej firmy mocniej niż przychody. /©

nego (czyli m.in. firm giełdowych) wyniosła 15,5 proc. Tam łączne przychody zbliżyły się do 133 mln zł wobec 114,8 mln zł w 2018 r.

widać w Grant Thornton (+56 proc.) czy UHY ECA (+35 proc.).

– Nowe, bardziej wymagające przepisy regulujące działalność firm audytorskich oraz nowy nadzór sprawiły, że zdecydowana większość małych i średnich podmiotów zrezygnowała z obsługi JZP. W tym segmencie tak naprawdę zostało już, poza czterema

Liderzy wzrostów

W zestawieniu firm audytorskich o największych łącznych przychodach niekwestionowanym liderem jest PwC. W 2019 r. wypracowało ponad 1 mld zł, co stanowiło 26 proc. całego rynku. PwC umocniło swoją pozycję: w zeszłorocznej edycji kontrolowało mniej niż

Branża w pigułce

Analiza danych pozwala stwierdzić, że 85 proc. rynku jest w rękach czterech największych podmiotów. To o 1 pkt proc. więcej niż rok wcześniej. Natomiast udział ten jest nieco niższy, jeśli pod uwagę weźmiemy tylko przychody z audytu. W 2019 r. wyniosły one łącznie 909 mln zł i były o 16 proc. wyższe niż rok wcześniej. Na cztery największe firmy przypadło 77 proc. rynku. To o 1 pkt proc. mniej niż rok wcześniej.

Przyjrzyjmy się danym bardziej szczegółowo: przychody z wykonania czynności rewizji finansowej, stanowiące podstawę naliczenia opłaty z tytułu nadzoru, wyniosły w zeszłym roku niemal 640 mln zł i były o 12 proc. wyższe niż rok wcześniej. Z kolei dynamika w segmencie jednostek zainteresowania publicz-

Przychody pod lupą

Co ciekawe, w samym segmencie giełdowym sytuacja wygląda już nieco inaczej. W kategorii „przychody z czynności rewizji finansowej z badań i przeglądów spółek giełdowych” ankietowane firmy łącznie podały kwotę 81,9 mln zł wobec 79,5 mln zł rok wcześniej, a to oznacza zaledwie 3-proc. wzrost. Znaczący spadek w tym segmencie zanotowało KPMG. W Deloitte przychody utrzymały się na wcześniejszym poziomie, a w EY i PwC widać wzrosty. Największe (na tle pozostałych trzech firm) w PwC, ale w ujęciu wartościowym przychody tej firmy w segmencie giełdowym są najniższe z całej wielkiej czwórki.

Szczególnie mocną dynamikę w „giełdowej” części rynku

FIRMY AUDYTORSKIE WEDŁUG PRZYCHODÓW Z AUDYTU, DANE ZA 2019 R.

Poz. 2020	Nazwa	Przychody z audytu ogółem*	Przychody ogółem	P1
1	PwC, Warszawa	213 653	1 029 710	1
2	KPMG, Warszawa	184 618	666 800	4
3	EY Polska, Warszawa	163 640	870 413	2
4	Deloitte Audit sp. z o.o., Warszawa	140 594	794 325	3
5	BDO sp. z o.o., Warszawa	32 126	87 339	6
6	Grant Thornton, Poznań	18 552	90 914	5
7	Mazars w Polsce, Warszawa	16 329	56 600	7
8	Grupa PKF Consult, Warszawa	13 189	31 551	10
9	Rödl & Partner sp. z o.o., Warszawa	11 265	13 495	14
10	Grupa UHY ECA, Kraków	8 867	14 666	13
11	Grupa HLB w Polsce	5 318	25 644	11
12	RSM Poland KZWS, Poznań	5 250	33 000	9
13	TPA sp. z o.o. sp.k., Poznań	5 029	51 183	8
14	Grupa Gumulka, Katowice	5 021	7 011	21
15	Grupa Pol-Tax sp. z o.o., Warszawa	4 808	5 258	24
16	Grupa Pro Audit sp. z o.o., Kraków	4 178	7 143	20
17	4Audit sp. z o.o., Poznań	3 921	4 207	26
18	Crowe Horwath, Warszawa	3 214	3 823	27
19	Grupa CSWP, Warszawa	3 125	6 752	22
20	Rewit, Gdańsk	3 048	12 418	15
21	Revision-Rzeszów, Rzeszów	3 036	5 931	23
22	Grupa KPW sp. z o.o., Łódź	3 006	3 326	29
23	Polska Grupa Audytorska, Warszawa	2 847	7 434	19
24	Morison KSi w Polsce	2 673	7 771	17
25	ZBR Faber sp. z o.o., Wrocław	2 633	2 698	35
26	KPFK dr Piotr Rojek sp. z o.o., Katowice	2 500	7 600	18
27	Doradca Audit sp. z o.o., Gdańsk	2 336	2 744	34
28	Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy - Audit sp. z o.o., Warszawa	2 237	3 300	30
29	Misters Audytor Adviser sp. z o.o., Warszawa	2 141	2 516	38
30	ZUFK Bilans-Servis sp. z o.o., Kielce	1 993	2 846	32
31	Ecovis System Rewident sp. z o.o., Warszawa	1 948	14 996	12
32	B-think Audit sp. z o.o., Poznań	1 769	2 350	40
33	Bbr Eko-Bilans sp. z o.o., Łódź	1 766	2 837	33
34	Grupa Polscy Biegli i iAudit, Warszawa	1 742	1 858	43
35	Quatro sp. z o.o., Wrocław	1 602	1 765	48
36	ZEFIR-Hlx sp. z o.o., Rzeszów	1 513	2 931	31
37	Kancelaria Audytorska Dudek i Partnerzy, Bielsko-Biala	1 355	1 514	53
38	Biuro Audytorskie Prowizja sp. z o.o., Kraków	1 340	1 498	54
39	ESO Audit s.c., Gdańsk	1 336	1 839	45
40	ZEF Auditor sp. z o.o., Sopot	1 291	2 212	41
41	ABR Badex sp. z o.o., Opole	1 237	1 549	52
42	BGGM Audit sp. z o.o., Warszawa	1 230	1 230	59
43	KKA Buchalteria sp. z o.o., Białystok	1 174	2 629	37
44	Polinvest-Audit sp. z o.o., Kraków	1 140	1 647	50
45	BUFIKS sp. z o.o., Katowice	1 048	1 804	46
46	MW Rafin sp. z o.o. sp.k., Sosnowiec	1 041	1 234	58
47	Rewido sp. z o.o., sp.k., Katowice	1 036	2 666	36
48	DB Audit sp. z o.o., Katowice	943	1 339	55
49	Agencja Biegłych Rewidentów Tax-2 sp. z o.o., Wrocław	943	1 573	51
50	MSR Audit sp. z o.o., Toruń	878	1 026	63

P1 - kolejność według przychodów ogółem, dane w tys. zł
* kwota uwzględnia przychody z wykonania czynności rewizji finansowej, które nie stanowią podstawy naliczenia opłaty z tytułu nadzoru; Źródło: wyliczenia własne

REKLAMA 885743

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

Przez 10 lat w sieci RSM osiągnęliśmy wiele

Przejęliśmy firmę w Katowicach | 2019

Zostaliśmy Partnerem strategicznym firmy ORACLE | 2018

Zostaliśmy jedną z 15 największych firm audytorskich w Polsce | 2015

Otrzymaliśmy akredytację ACCA Approved Employer | 2019

Przejęliśmy firmę w Szczecinie | 2017

Przejęliśmy firmę w Warszawie | 2012

Dołączyliśmy do RSM | 2009

Skorzystaj z wiedzy i doświadczenia ekspertów RSM Poland

Badanie i przegląd sprawozdania finansowego | Finansowe due diligence
Audyty wewnętrzny | Audyt projektów unijnych | SOC reporting
Doradztwo przy restrukturyzacji i przekształcaniu spółek

www.rsmpland.pl

TRENDY

Konsolidacja rynku może być szansą dla mniejszych firm

Restrykcyjne regulacje prawne i systematyczny wzrost kosztów działalności zachęcają audytorów do łączenia sił.

KATARZYNA KUCHARCZYK

- Już 4-5 lat temu, obserwując prawdopodobne zmiany w otoczeniu prawnym, stworzyliśmy strategię, dzięki której możemy na bieżąco reagować na postępujące zmiany na rynku - tak o początkach konsolidacji branży audytorskiej opowiada Mirosław Kośmider, partner w Pro Audit. Jednym z elementów strategii jego firmy była budowa sieci firm audytorskich.

- Uwieńczeniem pierwszego etapu budowy sieci było powołanie 9 września 2019 roku pierwszej w Polsce krajowej sieci firm audytorskich, w skład której oprócz Pro Audit Kancelarii Biegłych Rewidentów weszła również firma audytorska Advantim - mówi Kośmider.

Dodaje, że w efekcie stworzenia wspólnej struktury oraz rozwoju każdego z podmiotów udało się powiększyć rozmiar działalności trzykrotnie w stosunku do skali każdej z firm sprzed roku. Grupa może się jeszcze powiększyć.

Zostać na swoim

Podejście firm do potencjalnej integracji jest różne. - Niektóre postrzegają działalność w większej strukturze jako

zagrożenie samo w sobie, mając doświadczenie z przeszłości w funkcjonowaniu w sporych firmach krajowych, które nie zapewniały oczekiwanej efektywności - mówi Kośmider. Dodaje, że są też tacy, którzy skupiają się na własnym rozwoju w oparciu na dotychczasowych klientach i wolą pozostać „na swoim”, choć mniejszym.

Niektórzy z kolei są tak mocno przywiązani do swojej marki, że przeszkadza to w osiągnięciu kompromisu. - Z pewnością kluczowe jest wzajemne zaufanie, otwartość, wyznawanie tych samych wartości i „nadawanie na podobnej fali” - podsumowuje.

Jedną z pierwszych sieci firm audytorskich, złożonych z krajowych podmiotów i działających tylko w Polsce, jest powstała pod koniec 2019 roku Polska Grupa Audytorska. Sieć utworzyły PGA oraz Dewiza Audyt z Gliwic.

- Doświadczenie w największych firmach audytorskich i doradczych z wielkiej czwórki, ale także po drugiej stronie, w tzw. biznesie, w pionach finansowych dużych korporacji, pokazało nam, jak dużą zaletą dla krajowych firm audytorskich jest sieciowość. Działanie w ramach sieci to możliwość synergii zasobów, wymiany

Na rynku usług audytorskich można spodziewać się dalszych fuzji i przejęć

wiedzy i know-how, a także zasobów ludzkich pomiędzy firmami - podkreśla Maciej Kozysa, współzałożyciel Polskiej Grupy Audytorskiej.

Kompleksowa usługa

Nie bez znaczenia dla dalszej konsolidacji rynku jest trwająca rewolucja technologiczna, podyktowana m.in. wymaganiami klientów, którzy wdrażając nowe rozwiązania w swoich firmach, oczekują

tego także od swoich partnerów biznesowych.

Ponadto chcą bardziej kompleksowego audytu, opartego na całościowym podejściu do badania, a nie tylko na analizie próbek. Rozwój technologii chmurowych oraz narzędzi do gromadzenia danych i ich przetwarzania nabierze tempa z powodu epidemii koronawirusa, która zmusiła cały świat z dnia na dzień do przejścia w tryb pracy zdalnej, używania wirtualnych dysków, narzędzi do komunikacji czy chmurowych rozwiązań do gromadzenia i analizy danych.

Według Polskiej Grupy Audytorskiej można się również spodziewać, że regulator określi w tym zakresie nowe standardy nakazujące wszystkim firmom wdrożenie różnego rodzaju narzędzi informacyjnych oraz algorytmów do obsługi i analizy większych baz danych. To również może mieć wpływ na ruchy konsolidacyjne, ponieważ koszty zakupu tych rozwiązań, wdrożenia i przeszkolenia pracowników

mogą przekroczyć możliwości mniejszych firm, które będą wolały połączyć się z większymi podmiotami i w ramach sieci zyskać dostęp do wymaganego standardu badania.

Większe różnice

Trudno dziś oszacować skalę potencjalnej konsolidacji. Mniejsze firmy mogą przetrwać, znajdując dla siebie odpowiednie nisze. Można jednak założyć z dużym prawdopodobieństwem, że konieczność inwestycji w nowe technologie będzie przyczyniać się do postępującego rozwarstwienia pomiędzy największymi i najmniejszymi firmami audytorskimi. Na pewno ta ostatnia grupa będzie coraz mniej widoczna w segmencie jednostek zainteresowania publicznego, którego dotyczą największe restrykcje.

- Koncentracja rynku audytu zwiększa się, głównie z powodu rezygnacji części firm ze świadczenia usług rewizyjnych zastrzeżonych dla biegłych rewidentów - podkreśla Ewa Jakubczyk-Ćały, partner zarządzający w PKF Consult. /©©

masz pytanie,
wyślij e-mail do autorki

k.kucharczyk@rp.pl

REKLAMA 853959

Jeśli wiesz zawsze,
to na pewno nie wszystko

RZECZPOSPOLITA

Wiedza dla profesjonalistów

prenumerata.rp.pl / aktualności na rp.pl